

የኢ.ፌ.ዲ.ሪ የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት
HOUSE OF PEOPLES' REPRESENTATIVES OF THE FDRE

**በኢ.ፌ.ዲ.ሪ የህዝብ ተወካዮች ም/ቤት
የውሃ፣ መስኖ፣ ቆላማ አካባቢ እና
አካባቢ ልማት ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ
የ2014 በጀት ዓመት ዕቅድ**

ህዳር 2014 ዓ.ም

ክፍል አንድ..... 1

1. መግቢያ 1

1.1 የውሃ፣ መስኖ፣ ቆላማ አካባቢና አካባቢ ጥበቃ ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ ተግባርና ኃላፊነት 2

1.2 የቋሚ ኮሚቴው ራዕይ፣ ተልዕኮ፣ እሴቶች 4

 ሀ/ ራዕይ /Vision/ 4

 ለ/ ተልዕኮ /Mission/ 4

 ሐ/ ዕሴቶች / Values / 4

1.3 የእቅዱ ዋና ዓላማ 4

1.4 የዕቅዱ ዝርዝር ዓላማዎች 5

ክፍል ሁለት..... 5

2. የዕቅዱ መነሻ ሁኔታዎች ግምገማ 5

2.1 የተፈጥሮ ሀብት መስኖና ኢነርጂ ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ የ2013 በጀት ዓመት ዕቅድ አፈፃፀም እንደ መነሻ 5

2.2 አቅም ግንባታ ተግባራት አፈጻጸም 5

2.3 የሕግ ማውጣት ተግባራት አፈጻጸም 6

2.4 የክትትልና ቁጥጥር ተግባራት አፈጻጸም 6

2.5 የባለብዙ ዘርፍ ጉዳዮች አፈጻጸም 7

2.6 የተፈጥሮ ሀብት መስኖና ኢነርጂ ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ የ2013 በጀት ዓመት አፈፃፀም ጥንካሬዎችና ድክመቶች 7

 ሀ/ በቋሚ ኮሚቴው የነበሩ ጥንካሬዎች 7

 ለ/ በቋሚ ኮሚቴው የነበሩ ድክመቶች 8

2.7 ያጋጠሙ ችግሮች እና የተወሰዱ የመፍትሄ እርምጃዎች፣ 8

 ሀ/ ያጋጠሙ ችግሮች 8

 ለ/ የተወሰዱ መፍትሄዎች 8

ክፍል ሶስት..... 9

3. የውሃ፣ መስኖ፣ ቆላማ አካባቢና አካባቢ ልማት ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ የ2014 በጀት ዓመት መሪ ዕቅድ 9

 3.1 የቋሚ ኮሚቴው ቁልፍ ተግባር 9

 3.2 የዝግጅት ምዕራፍ 9

የሚከናወኑ ዝርዝር ተግባራት 9

3.3 የተግባር ምዕራፍ 10

አቅም ግንባታ	10
የሚከናወኑ ዝርዝር ተግባራት.....	10
3.4 ሕግ ማውጣት.....	11
የሕግ ማውጣት ግብና ዝርዝር ተግባራት	11
3.5 ክትትልና ቁጥጥር.....	12
የክትትልና ቁጥጥር ግብና ዝርዝር ተግባራት	12
ዝርዝር ተግባራት.....	12
3.6 የባለብዙ ዘርፍ ጉዳዮች ግብ እና ዝርዝር ተግባራት.....	15
ዝርዝር ተግባራት.....	15
3.7 የአቤቱታና ቅሬታ ጉዳዮች ግብና ዝርዝር ተግባራት	16
ክፍል አራት.....	16
4 የመስክ ምልክታ	16
4.1 መደበኛ የመስክ ምልክታ	16
4.2 የመስክ ምልክታ የሚካሄድባቸው ክልሎች	17
4.3 በ2014 በጀት ዓመት በምንከታተላቸው ሁለት ሚ/ር መ/ቤቶች እና ተጠሪ ተቋማት የመስክ ምልክታ ይደረጋል	17
4.4 የክዋኔ ኦዲትን በተመለከተ.....	17
4.5 የቅንጅት ስራዎች.....	17
ከፕላን፣በጀትና ፋይናንስ ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ ጋር የሚሰሩ ስራዎች	17
ከግብርና ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ ጋር የሚሰሩ ስራዎች	18
4.6 የአፈጻጸም አቅጣጫዎች፣ የክትትልና ድጋፍ ስርዓት.....	18
የአፈጻጸም አቅጣጫዎች.....	18
የክትትልና ድጋፍ ስርዓት	18
4.7 የሚያጋጥሙ ስጋቶችና መፍትሄዎች	18
ስጋቶች.....	18
መፍትሄዎች.....	19
5. ማጠቃለያ	20
የድርጊት መርሀግብር	21

ክፍል አንድ

1. መግቢያ

በኢ.ፌ.ዴ.ሪ የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ባወጣው የሰነ-ምግባር ድንብ ቁጥር 6/2008 በተሻሻለው ንዑስ አንቀጽ 216 መሠረት በስራ ዘመኑ ከተቋቋሙት 11 ቋሚ ኮሚቴዎች ውስጥ አንዱ የሆነው የውሃ፣ መስኖ፣ ቆላማ አካባቢና አካባቢ ልማት ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ ሲሆን ህግመንግስታዊ ሃላፊነቱን በአግባቡ ለመወጣት ከተሰጡት ተልዕኮዎች አንዱ አስፈጻሚ አካላት መከታተል፣ መቆጣጠርና መደገፍ መሆኑ ይታወቃል። በዚህ መሰረት የውሃ፣ መስኖ፣ ቆላማ አካባቢና አካባቢ ልማት ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ በስሩ እንዲከታተላቸውና እንዲቆጣጠራቸው ብሎም እንዲደግፋቸው የተሰጡት አስፈጻሚ መ/ቤቶች የሚከተሉት ናቸው።

እነርሱም፡- መስኖና ቆላማ አካባቢ ሚኒስቴር፣ አካባቢ ጥበቃ ባለስልጣን፣ ውሃና ኢነርጂ ሚኒስቴርና ተጠሪ ተቋማት፡- ታላቁ ህዳሴ ግድብ ማስተባበሪያ ፕሮጀክት ጽ/ቤት፣ የኢትዮጵያ ውሀ ቴክኖሎጂ ኢንስቲትዩት፣ ብሄራዊ ሚቲዎሮሎጂ ኢንስቲትዩት፣ ሲሆኑ የተሰጣቸውን ህዝባዊና መንግስታዊ ኃላፊነት ለመወጣት በዋና ሰብሳቢና ም/ሰብሳቢ በመደረጁት ሚኒስቴር መ/ቤትንና ተጠሪ መ/ቤቶችን በመከፋፈል፣ የክትትል፣ የቁጥጥርና ድጋፍ ተግባራት በተቋቋሙበት አዋጅና በወጡ ህጎችና አሰራሮች መሰረት መከናወናቸውን የተመደበውን የመንግስት በጀትና የህዝብ ሃብት ከኪራይ ሰብሳቢነት አስተሳሰብ ተግባር በመታገል የተጀመራውን የመልካም አስተዳደር ስርዓት ግንባታ በማጠናከር የሕዝባችን ተጠቃሚነት እንዲረጋገጥ አቅደን መስራት ይጠበቅብናል።

በሀገራችን ባለው ወቅታዊ የፀጥታ መደፍረስ ምክንያት እየተከሰተ ያለው ግጭት እየጨመረ የመጣው የኑሮ ውድነትና የዋጋ ግሽበት እንዲሁም የኮቪድ 19 ወረርሽኝ እያደረሰ ያለው ከፍተኛ ጉዳት በ2014 በጀት ዓመት የዕቅዱ መሳካት ላይ አሉታዊ ተፅዕኖ ያሳድራል።

የ2013 በጀት ዓመት በ10 ዓመቱ መሪ የልማት ዕቅድ ላይ ዕቅዶቹ ሙሉ በሙሉ ለመተግበር ተግዳሮቶች የገጠሙት ሲሆን የ2014 በጀት ዓመት ውስጥ ተመልሶ ታቅዶ እንዲፈፀም ትልቅ ርብርብ የሚደረግበት በመሆኑና የ2013 ዓ.ም በተፈጥሮ ሀብት መስኖና ኢነርጂ ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴው የተከናወኑት ተግባራትና የተገኙ ልምዶችን ክትትል

ፎቅጥጥርና ድጋፍ ለመስጠት እንዲሁም ህግ በማውጣት የህዝብ ውክልናና የፓርላማ ዲፕሎማሲ ስራን ተልዕኮውን ውጤታማ በሆነ መንገድ አጠናክሮ ለመቀጠል የ2014 በጀት ዓመት እቅድ እንደሚከተለው ተዘጋጅቷል፡፡

1.1 የውሃ፣ መስኖ፣ ቆላማ አካባቢና አካባቢ ጥበቃ ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ ተግባርና ኃላፊነት

ውሃ፣ መስኖ ቆላማ አካባቢ እና አካባቢ ጥበቃ ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ በሚከተሉት ጉዳዮች ክትትልና ቁጥጥር ያከናውናል፡-

- 1/ ውሃና ኢነርጂን የሚመለከቱ ፖሊሲዎችን፣ ስትራቴጂዎችን እና ህጎችን መቀረፃቸውን፣ አፈጻጸሙ ከሀገራዊ የልማት አቅጣጫ ጋር የተጣጣመ መሆኑን፤
- 2/ የተቀናጀ የውሃ ሀብት አስተዳደርን በተፋሰሶች ውስጥ ተግባራዊ ከማድረግ አኳያ ምቹ ሁኔታን ለመፍጠር የሚረዱ የፖሊሲ ጥናቶችን፣ ቅኝቶችንና ምርምሮችን መደረጋቸውንና መፈፀማቸውን፤
- 3/ በተፋሰሶች ውስጥ የሚተገበሩ ከውሃ ጋር የተገናኙ ፕሮጀክቶችና እንቅስቃሴዎች ከተቀናጀ የውሃ ሀብት አስተዳደር ሂደቶች ከውሃ ሀብት ስትራቴጂክ እቅድ እና ተግባራትን ለመምራትና ለመደገፍ የሚያስችል የተፋሰስ ሞዴል መዘርጋቱን፤
- 4/ የአገሪቱን የከርሰ ምድርና ገጸ ምድር የውሃ ሀብት በመጠንና በጥራት ጥቅም ላይ የሚውልበትን ሁኔታ መመቻቸቱን፤ በውሀ አጠቃቀም ዙሪያ የግንዛቤ ማስጨበጫ መርሃ ግብሮችን መቀረፃቸውንና ተግባራዊ መደረጉን፤
- 5/ ፍትሃዊ የውሃ አጠቃቀምን ለማስፈን የሚያግዝ ዘላቂ እና የተቀናጀ የውሃ ሀብት አስተዳደር ሥርዓት መፈጠሩን፤
- 6/ የውሃ ሃብት፣ የአካባቢ ጥበቃ ልማትና አጠቃቀምን አቅርቦት እድገትና ስርጭትን፤
- 7/ የንፁህ መጠጥ ውሃ አቅርቦት ሽፋን እንዲያድግ እገዛ መደረጉን ፣ የአማራጭ ኢነርጂ ምንጮችና ቴክኖሎጂዎች ልማት እንዲስፋፋ መደረጉን እና የመካከለኛና ከፍተኛ መስኖ ልማት ለማስፋፋት የሚያስችሉ የጥናት፣ የዲዛይን እና የግንባታ ሥራዎች በአግባቡ መከናወናቸውን፤
- 8/ የሜቲዎሮሎጂ አገልግሎት ሥራ በአግባቡ መከናወኑን፣ እና ለአገሪቱ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ እድገት አስተዋፆ እያበረከተ መሆኑን፤

- 9/ የሀገሪቱ የተፈጥሮ ሀብት አጠቃቀም ለዘላቂ ልማት መርሆችን በተከተለ አግባብ መሆኑ፤
- 10/ የአካባቢ ደህንነትና ጥበቃ ዓላማዎችና ፖሊሲዎች በስራ ላይ መዋላቸውንና ውጤታማነታቸው መረጋገጡን፤
- 11/ የልማት ፕሮጀክቶችና ፕሮግራሞች በአካባቢ ተፅኖ ግምገማ ስርዓት መሰረት ተግባራዊ መሆናቸው፤
- 12/ የመስኖ ልማት፣ የቆላማ፣ እና ለድርቅ ተጋላጭ የሆኑ አካባቢዎች እና የአርብቶ አደር ልማትን የሚመለከቱ ፖሊሲዎችን፣ ስትራቴጂዎች፣ ህጎች መዘጋጀታቸውን፣ አፈጻጸሙ ከሀገራዊ የልማት አቅጣጫ ጋር የተጣጣሙ መሆናቸውን፤
- 13/ የመስኖ ልማት መስፋፋታቸውን፤
- 14/ የመስኖ ልማት ፕሮጀክቶችን ምርታማነት በሚያሳድጉ ወቅታዊ ቴክኖሎጂዎች መደገፋቸውንና ውሃ ቆጣቢ አሠራር መከተላቸውን፤
- 15/ በተቀናጀ የተፋሰስ ልማት በውሃና ኢነርጂ ሚኒስቴር ጥናት የተለዩ የሀገሪቱን የክርስ ምድር እና የገፀ ምድር የውሃ ሃብት ለመስኖ ልማት መዋላቸውን፤
- 16/ የመስኖ ልማት ሽፋን እንዲያደግ የሚያደርግ የአሠራር ሥርዓት መዘርጋቱን፤
- 17/ በመስኖ ልማት ፕሮጀክቶች የአካባቢው ህብረተሰብ ተሳታፊና ተጠቃሚ መሆናቸውን፤
- 18/ በቆላ አካባቢዎች ያለውን የመስኖ ልማት አቅም የአካባቢውን የግብርና መሬት ለማልማት የሚያስችል የመስኖ ልማት ፕሮግራሞችን መቀረፁን፤
- 19/ አርብቶ አደሮችና ከፊል አርብቶ አደሮች የማኅበራዊና ኢኮኖሚያዊ ልማት ተጠቃሚ ለማድረግ የሚያስችሉ ተግባራት መከናወናቸውን፤
- 20/ የሚከታተላቸውና የሚቆጣጠራቸው ተቋማትን የሚመለከቱ ፖሊሲዎች፣ ህጎች፣ ስትራቴጂዎች እና እቅዶች በአግባቡ በሥራ ላይ መዋላቸውን፣ የሚከታተላቸውና የሚቆጣጠራቸው ተቋማት የተመደበላቸውን በጀት በአግባቡና በውጤታማነት በስራ ላይ ማዋላቸውን፡፡

1.2 የቋሚ ኮሚቴው ራዕይ፣ ተልዕኮ፣ እሴቶች

ሀ/ ራዕይ /Vision/

ሕገ-መንግስታዊ ኃላፊነቱን የሚወጣ የተለወጠ፣ ነፃ እና የሕዝቦችን ፍላጎት የሚወክል ውጤታማና ምላሽ ሰጭ ቋሚ ኮሚቴ መሆን፤

ለ/ ተልዕኮ /Mission/

ለዲሞክራሲያዊ ሥርዓት ግንባታ ለማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ልማት መረጋገጥ የሚረዱ የህግ አወጣጥ ሥራዎችን መሥራት በአስፈጻሚ መስሪያ ቤቶች ላይ የክትትል፣ ቁጥጥርና ድጋፍ ሥራዎችን ማከናወንና የህዝቡ የልካም አስተዳደርና የልማት ጥያቄ ፈጣን ምላሽ ለመስጠት የሚያስችል የህዝብ ውክልና ተግባር በመፈጸም የህዝቡን ተጠቃሚነት ማረጋገጥና የተጠናከረ የፓርላማ ዲፕሎማሲ ሥራ በመሥራት የአገራችንን ገፅታ መገንባት ነዉ።

ሐ/ ዕሴቶች / Values /

- ሕገ መንግስታዊነት
- ብዝሃነት፣ ወንድማማችነት እና እህትማማችነት
- ለብሔራዊ ጥቅም ቅድሚያ መስጠት
- መከባበርና የጋራ መግባባት
- ታማኝነትና ቁርጠኝነት
- ተደራሽነት፣ ምላሽ ሰጭነት እና ተጠያቂነት
- አካታችነት
- ለአረንጓዴ ልማት ተቆርቋሪነት

1.3 የእቅዱ ዋና ዓላማ

- በህዝባችን የተጣለብንን ኃላፊነት ለመወጣትና በሀገራችን የተጀመረውን ዕድገት ለማፋጠን ቋሚ ኮሚቴው የክትትልና ቁጥጥር ስራዎች በአሰራርና በተደራጀ መረጃ በህዝብ ተሳትፎ በዲሞክራሲ ተቋማት ሪፖርቶች በመታገዝ የሕግ የበላይነት እንዲከበር ተጠያቂነት እንዲሰፍንና የዜጎች መብቶች ጥቅሞች እንዲረጋገጡ ማድረግ ነው።

1.4 የዕቅድ ዝርዝር ዓላማዎች

- ለቋሚ ኮሚቴ ለዝርዝር ዕይታ እንዲጸድቁ የሚቀረቡ ረቂቅ ሕጎች፣ ፖሊሲዎችና እስተራቴጂዎች እንዲሁም የሚወጡ ደንቦችና መመሪያዎች ከህዝብ ተጠቃሚነት አንፃር በታቀደ መንገድ በህዝብ ተሳትፎ እንዲወጡ ማድረግ
- የቋሚ ኮሚቴውን የክትትልና ቁጥጥር ሥራዎች በአሰራር፣ በተደራጀ መረጃ፣ በህዝብ ተሳትፎ፣ በዲሞክራሲ ተቋማት ሪፖርቶች በመታገዝ የሕግ የበላይነት እንዲከበር፣ ተጠያቂነት እንዲሰፍንና የዜጎች መብቶችና ጥቅሞች እንዲረጋገጡ ማድረግ፤
- የሕዝብ ውክልና ሥራዎች ሲካሄዱ የሀገሪቷን የፀጥታ ሁኔታ፣ የኑሮ ውድነትና የዋጋ ግሽበት፣ የኮቪድ-19 ወረርሽኝን ትኩረት ባደረገ መልክ እንዲሁም የፓርላማ ድጥሎማሲ ሥራዎችን በሕግ ማዕቀፍ እና በሙያዊ ድጋፍ በማጠናከር ውጤታማ ሥራ እንዲሰራ ማድረግ፤

ክፍል ሁለት

2. የዕቅድ መነሻ ሁኔታዎች ግምገማ

2.1 የተፈጥሮ ሀብት መስኖና ኢነርጂ ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ የ2013 በጀት ዓመት ዕቅድ አፈፃፀም እንደ መነሻ

የ2013 በጀት ዓመት ዕቅድ በተቀመጠው ጊዜና ሰዓት እየተሰራ የቆየ የነበረ ሲሆን የcovid-19 ወረርሽኝን ከግምት ውስጥ በማስገባት እና የጤና ሚኒስቴርና መንግስት የሚያወጡትን የጥንቃቄ መውሰጃ መመሪያዎችን በመተግበር የቋሚ ኮሚቴው የክትትል፣ ቁጥጥር፣ የህግ አወጣጥና የህዝብ ውክልና ሥራዎችን በቋሚ ኮሚቴ አመራሮችና አባላት ተገምግሞ ጥንካሬና ድክመቶች ተለይተው የሶስት ወር፣ የስድስት ወርና የዘጠኝ ወር አፈፃፀም ቋሚ ኮሚቴው ጠንካራ ጎኖች ተጠናክረው የሚቀጥሉበትና እጥረቶች ታርመውና ተስተካክለው ቀጣዩን የዕትዕ 5ኛ ዓመት ግቦቻችንን ለማሳካት ወሳኝ ርብርብ የሚጠይቅ ጊዜና የ5 ዓመቱን የእድገትና ትራንስፎርሜሽን እቅድ ለማሳካት የሚያስችል ምቹ ሁኔታዎችን እንዲፈጥር ተደርጓል።

2.2 አቅም ግንባታ ተግባራት አፈጻጸም

የተፈጥሮ ሀብት መስኖና ኢነርጂ ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ በ2013 በጀት ዓመት ተጠያቂነትን ለማረጋገጥ የሚያስችል አቅም ለመፍጠር በቋሚ ኮሚቴው በራሱ እንዲሁም በሌሎች

አስፈጻሚ አካላት መ/ቤቶች የተዘጋጁ በርካታ የአቅም ግንባታ ተግባራት የተከናወኑ ሲሆን ከነዚህም የአቅም ግንባታ መድረኮች፣ የቋሚ ኮሚቴው አመራርና አባላት ለተልዕኳቸው አጋዥ የሆኑ ግንዛቤዎችን አግኝተዋል። ተሳትፎ የተደረገባቸው የግንዛቤ ማስጨበጫ መድረኮች የተለያዩ ርዕሰ ጉዳዮችን የሚመለከቱ ሲሆን ለአብነት፣ የብሄራዊ ሚቲዎሮሎጂ ኤጀንሲ የበጋ ወቅት የአየር ጠባይ አዝማሚያ ግምገማ፣ የውሃ እና ኢነርጂ ሚኒስቴር የ2013 ዕቅድ ግምገማ፣ ውሃ ቴክኖሎጂ ኢንስቲትዩት የግማሽ ዓመት ዕቅድ አፈፃፀም ግምገማ፣ የመንግሥት የ10 ዓመት የልማት ዕቅድ፣ የረዥምና መካከለኛ ጊዜ የኢኮኖሚና ማህበራዊ ዘርፍ ዕቅዶች፣ ፖሊሲዎች፣ አዳዲስ የአገልግሎት አሰጣጥ አሰራሮች፣ እንዲሁም ማዕድንና ተፈጥሮ ሃብት አጠቃቀም የመሳሰሉት ይጠቀሳሉ።

በመድረኮቹም አባላትና የቋሚ ኮሚቴው አመራሮች ሰፊ ግንዛቤ በመጨበጥ ሥራዎች ተጠናክረው እንዲሰሩ የበኩላቸውን አዎንታዊ አስተዋጽኦ አድርገዋል።

2.3 የሕግ ማውጣት ተግባራት አፈጻጸም

የተፈጥሮ ሀብት መስኖና ኢነርጂ ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ የሚከታተላቸው ሴክተር መ/ቤቶች በ2013 በጀት ዓመት ወደ ፓርላማው በመላክ በዝርዝር በመመርመር የውሳኔ ሃሳብ ተዘጋጅቶ ይፀድቃል ተብለው ታቅደው የነበሩ የተለያዩ ፖሊሲዎችና ህጎች በወቅቱ ወደ ም/ቤቱ ባለመላካቸው በዕቅዱ መሠረት ተግባራዊ መሆን አልቻለም።

ለአብነት፡-የውሃ አጠቃቀም ህግ በ2013 በጀት ዓመት ታቅዶ ያልተፈፀመ መሆኑ

2.4 የክትትልና ቁጥጥር ተግባራት አፈጻጸም

የተፈጥሮ ሀብት መስኖና ኢነርጂ ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ በ2013 በጀት ዓመት ያደርግ በነበረው የቁጥጥር፣ ክትትልና የድጋፍ ተግባር አብዛኞቻቹ መ/ቤቶች የቋሚ ኮሚቴውን ግብረ መልስ ተቀብለው ተግባራዊ ያደረጉ ቢሆንም በተደረገላቸው ድጋፍ የተለዩ ችግሮችን አውቀው ለውጥ ያላመጡ ተቋማት መኖራቸው እንዳለ ሆኖ በ2013 በጀት ዓመት በቋሚ ኮሚቴው አባላት በዋነኝነት አስፈፃሚ አካላትን የመቆጣጠር የመከታተልና የመደገፍ ስራ በስፋት ተሰርቷል።

በሀገራችን የተከሰተው የጸጥታ ችግር፣ የኑሮ ውድነትና የዋጋ ግሽበት የኮቪድ-19 ወረርሽኝ ስጋቶች በክትትልና ቁጥጥር ተግባራት በተለይ የመስክ ሥራዎች እና የውይይት መድረኮች በታቀደው መሰረት እንዳይፈጸሙ እንቅስቃሴዎችን የገደበ ቢሆንም በተቻለ

መጠን በሥራ ላይ የሚያስከትሉትን አሉታዊ ጫና ለመቀነስና ለመፈጸም ከእነውስንነቱም ቢሆን በርካታ ሥራዎች ተከናውነዋል።

ለአብነት፡- በክልል የመስክ ምልከታም በአሮሚያ፣ በሲዳማ፣ በጌዲዮ ዞን፣ በተደረገ የመስክ ምልከታ በተለይም በቋሚ ኮሚቴው ልዩ ትኩረት ተሰጥቶ ይታያል ከተባሉ የንፁህ መጠጥ ውሃና ሳኒቴሽን የመስኖ ልማት ስራ ፕሮጀክቶች ያለበት ደረጃ፣ እንዲሁም ከፕሮጀክት ጋር የሚያያዙ የአካባቢው ጥበቃ ስራዎች የሚሰሩበትን ቦታ በመስክ ምልከታው ታይቷል።

2.5 የባለብዙ ዘርፍ ጉዳዮች አፈጻጸም

የባለዘርፈ ብዙ ጉዳዮችን አፈጻጸም በተመለከተ በመስክ ምልከታዎችና የአፈጻጸም ሪፖርት ግምገማዎች ወቅት የስርዓተ-ጾታ ጉዳይ፣ የአካል ጉዳተኛና ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ተግባራት፣ የህፃናት ማቆያ እና የአካባቢ ጥበቃ ጉዳዮች የትኩረት ነጥቦች በመሆናቸው በዕቅድ ተካተው ስለመፈጸማቸው የመከታተል፣ ሰላምና ፀጥታን ለማስከበር ለተሰማራው የፀጥታ ሃይል ህይወት ለመታደግ በፈቃደኝነት ላይ የተመሰረተ የደም ልገሳ የቋሚ ኮሚቴው አባላትና የቋሚ ኮሚቴው ድጋፍ ሰጪ ሰራተኞች እንዲሳተፉ የማድረግ፣ የዓለም የኤድስ ቀን፣ የፀረ ምታ ጥቃት (ነጭ ሪባን) ቀን፣ ከፌዴራል ኤች አይ ቪ ኤድስ መከላከያና መቆጣጠርያ ጽ/ቤት፣ ከሴቶች ወጣቶችና ህጻናት ሚ/ር እና ከህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጽ/ቤት ጋር በመተባበር የቋሚ ኮሚቴው አባላትና ሰራተኞች በተገኙበት ወይይቶችን በማካሄድ በጉዳዩ ላይ ግንዛቤ የመፍጠር ተግባራት ተከናውነዋል።

2.6 የተፈጥሮ ሀብት መስኖና ኢነርጂ ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ የ2013 በጀት ዓመት አፈፃፀም ጥንካሬዎችና ድክመቶች

ሀ/ በቋሚ ኮሚቴው የነበሩ ጥንካሬዎች

- የቋሚ ኮሚቴው አባላት በተለያዩ ምክንያቶች ሲጓደሉ ስራውን በተገኙት አባላት ሸፍኖ የመስራት ተግባራት መከናወናቸው፤
- COVID-19ን ለመከላከል የሚያስችሉ የመከላከያ ማቴሪያሎች በቋሚ ኮሚቴው ልዩ ልዩ ስብሰባዎች በሚካሄዱባቸው አዳራሾች በማመቻቸት ተሰብሳቢዎች እንዲጠቀሙ መደረጉ፤

- የቋሚ ኮሚቴው አባላት በተወሰኑ የአገራችን አካባቢዎች የሚከሰቱ የፀጥታ ችግሮችን ተቋቁመውና የኮረና ቫይረስ ወረርሽኝ ስጋትን ለመከላከል የወጣውን መመሪያ መሰረት ባደረገ መልኩ ዕቅዶች ሳይንጠባጠቡ እንዲፈጸሙ ጥረት መደረጉ፤
- የአስፈጻሚ መ/ቤቶችን ሪፖርት ግምገማ እና የመስክ ግኝቶችን በማደራጀት ለሚመለከታቸው አስፈጻሚ አካላት በማቅረብ ምላሽ እና ማብራሪያ እንዲሰጡበት መደረጉ የሚሉት ዋና ዋናዎቹ ናቸው፡፡

ለ/ በቋሚ ኮሚቴው የነበሩ ድክመቶች

- የቋሚ ኮሚቴው አባላት በተለያዩ ምክንያቶች ከስራ መጓደልና ተሟልቶ አለመገኘት፤
- በክልሎች የመስክ ስምሪት እና ከተማ ውስጥ የተቋማት ስብሰባ ሲጠራ አልፎ አልፎ ችግሮች ማጋጠማቸውና ከተሽከርካሪዎቹ ማርጀት ጋር በተያያዘ በመስክ ስራ ስምሪት ላይ ችግሮች የተስተዋሉ መሆኑ፤

2.7 ያጋጠሙ ችግሮች እና የተወሰዱ የመፍትሄ እርምጃዎች፤

ሀ/ ያጋጠሙ ችግሮች

- ተጠሪ ተቋማት በቋሚ ኮሚቴው የሚሰጡትን ግብረ መልሶች ተቀብለው መተግበርና የወሰዷቸውን ማስተካከያዎች ማሳወቅ ላይ ውስንነቶች መኖራቸው፤
- ሃገራዊ የፀጥታ ሁኔታ በመደበኛ ሥራዎች ላይ ተጽዕኖ መፍጠሩ፤
- አቤቱታ የሚቀርብበትና መፍትሄ የሚሰጥበት አሰራር ስርዓት ያልተዘረጋለት መሆኑ በቋሚ ኮሚቴው ስራ ላይ ጫና መፍጠሩ፤

ለ/ የተወሰዱ መፍትሄዎች

- ተቋማት የሥራ እቅዳቸውን፣ ሪፖርትና የግብረ-መልስ አፈጻጸም በወቅቱ እንዲልኩ በጋራ ውይይት መግባባት ላይ ለመድረስ ጥረት ተደርጓል ፡፡
- የመስክ ምልክታ ፕሮግራሞችን የቦታ ማሻሻያ እና የትኩረት አቅጣጫ ለውጥ በማድረግ ወቅታዊውን ሁኔታ ባገናዘበ መንገድ ክትትል ተደርጓል፤
- ከአቤቱታ እና ቅሬታ አፈታት ጋር በተያያዘ ችግሩን ለመፍታት ጥናት እየተከናወነ ይገኛል፡፡

ክፍል ሶስት

የተፈጥሮ ሀብት መስኖና ኢነርጂ ጉዳዮች ቋሚ በ2014 ዓ/ም በአዲሱ የቋሚ ኮሚቴዎች አደረጃጀት የውሃ፣ መስኖ፣ ቆላማ አካባቢና አካባቢ ልማት ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ በሚለው ተተክቷል።

3. የውሃ፣ መስኖ፣ ቆላማ አካባቢና አካባቢ ልማት ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ የ2014 በጀት ዓመት መሪ ዕቅድ

3.1 የቋሚ ኮሚቴው ቁልፍ ተግባር

በኢ.ፌ.ዲ.ሪ ሕገ መንግስት ለቋሚ ኮሚቴው በተሰጠው ስልጣንና ተግባር መሠረት በሚደረገው ቁጥጥር፣ ክትትልና ድጋፍ ህዝብን ተጠቃሚ ያላደረጉ ተቋማት ህብረተሰቡን ተጠቃሚ እንዲያደርጉ ማድረግና ይህንን ያልፈፀሙ መ/ቤቶች ላይ ተጠያቂነትን ማስፈን።

3.2 የዝግጅት ምዕራፍ

ግብ:- የቋሚ ኮሚቴውን የ2014 በጀት ዓመት ዕቅድ እና ቼክሊስት ማዘጋጀት

የሚጠበቅ ውጤት:- ጥራቱን የጠበቀና ተፈጻሚነት ያለው ዕቅድና ቼክሊስት

የሚከናወኑ ዝርዝር ተግባራት

- ቋሚ ኮሚቴው ለ2014 በጀት ዓመት የራሱን ዕቅድ የሚያዘጋጅ ሲሆን ለክትትልና ቁጥጥር ተግባራት በተለይ ለአስፈጻሚ መ/ቤቶች እቅድ አፈጻጸም ግምገማ ይረዳ ዘንድ የሥራ ባህሪውን ያገናዘበ ቼክሊስት የሚዘጋጅ ይሆናል።
- ለቋሚ ኮሚቴው አባላት ሰብሳቢና ለምክትል ሰብሳቢ እንዲሁም ለድጋፍ ሰጪ ባለሙያዎች የትውውቅ ፕሮግራም ይዘጋጃል።
- ከውሃና ኢነርጂ ሚኒስቴርና ከመስኖና ቆላማ አካባቢ ሚኒስቴር አመራርና ሰራተኞች ጋር በቋሚ ኮሚቴ ደረጃ የተቋቋመው የውሃ፣ መስኖ፣ ቆላማ አካባቢ እና አካባቢ ልማት ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ አባላት የትውውቅ መርሀ ግብር ይካሄዳል።
- ለቋሚ ኮሚቴው የስራ አካሄድ ይረዳ ዘንድ ለአባላት የሚያስፈልጉ ልዩ ልዩ የስራ መገልገያዎች እንሟሉ ምድረግ
- ለቋሚ ኮሚቴው የስራ ክፍፍል ማድረግ ወይም በንፁህ ኮሚቴ ደረጃ ስራዎችን መስኬድ

3.3 የተግባር ምዕራፍ

አቅም ግንባታ

ግብ 1 የቋሚ ኮሚቴውን አባላት አቅም መገንባት

የሚጠበቅ ውጤት፡-የጎለበተና የቋሚ ኮሚቴውን የህግ ማውጣት፣ ክትትልና ቁጥጥር፣ የውክልና የፓርላማ ዲፕሎማሲ ስራዎችን መፈፀም ያስቻለ አቅም

የሚከናወኑ ዝርዝር ተግባራት

- የቋሚ ኮሚቴውን ውጤት መሰረት ያደረጉ የአስፈጻሚ አካላት የዕቅድ እና የዕቅድ አፈጻጸም ግምገማዎችና ውይይቶችን እንዲሁም በረቂቅ ሕጎች ምርመራ ሂደት የሚደረጉ ክርክሮችን እንደ አንድ የአቅም ግንባታ መሳሪያ ተደርጎ እንዲወሰድ የማመቻቸት ሥራ የሚሰራ ይሆናል፤
- በአስፈጻሚ መ/ቤቶች በሚዘጋጁ ስልጠናዎችና የግንዛቤ ማስጨበጫ መድረኮች ላይ ቋሚ ኮሚቴው እንደ አግባብነቱ በመሳተፍ አባላት አቅማቸው እንዲገነባ የማድረግ ሥራዎች በትኩረት የሚሰሩ ይሆናል፡፡
- በም/ቤቱ በሚዘጋጁ ፕሮግራሞች መሠረት የቋሚ ኮሚቴውን አጠቃላይ የአባላት አቅም ግንባታ ስልጠናዎችን በዝርዝር እቅድና የጊዜ ሰሌዳ ወጥቶላቸው የሚመሩ ሲሆኑ ከይዘትም አንፃር አመለካከትን የሚገነቡና በተለይም ከፖሊሲ አፈፃፀም ጋር የተሳሰሩ እንዲሆኑ ይደረጋል፡፡
- ቋሚ ኮሚቴው ከሚከታተላቸው እና ከሌሎች ተቋማት ጋር በጥምረት ለስራችን ግንዛቤ የሚጨምሩ መድረኮችን በተመረጠ ሁኔታ አባላት እንዲሳተፉ ማድረግ፡፡
- የቋሚ ኮሚቴው አባላት የእርስ በእርስ የግንዛቤ ማስጨበጫ መድረኮችን በማዘጋጀት የመገንባቢያ መድረክ ይዘጋጃል፡፡
- የተቀናጀ የውሃ ሀብት አስተዳደርን፣ አጠቃቀምን፣ እና የተፋሰሶችን ልማትን በተመለከተ ከባለድርሻ አካላት ጋር የምክክር መድረክ ይዘጋጃል
- የአካባቢ ጥበቃ እና የአካባቢ ህግ ተከባሪነት ማጎልበት ዙሪያ ከባለድርሻ አካላት ጋር የምክክር መድረክ ይዘጋጃል
- ከምንከታተላቸው መ/ቤቶች ውስጥ ለቋሚ ኮሚቴው ለክትትልና ቁጥጥር ይበልጥ አቅም ሊፈጥሩለት የሚችሉ የአቅም ግንባታ ስልጠናዎች በቋሚ ኮሚቴው አዳራሽ በኮሚቴው

አመራሮችና አባላት እንዲሁም የተጠሪ ተቋማት ኃላፊዎችና ባለሙያዎችን በመታገዝ ስልጠና እንዲያገኙ ይደረጋል።

3.4 ሕግ ማውጣት

የሕግ ማውጣት ግብና ዝርዝር ተግባራት

ግብ 2 ለቋሚ ኮሚቴው የተመሩ ረቂቅ ሕጎች የህብረተሰቡን ተሳትፎና ተፈጻሚነትን እንዲሁም አግባብነትና ጥራትን ባረጋገጠ መልኩ እንዲፀድቁ ማድረግ፤

የሚጠበቅ ውጤት፡-

1. በጥልቀት ተመርምረው የጸደቁ ተፈጻሚና ህዝብን ተጠቃሚ ያደረጉ ጥራት ያላቸው ህጎች፤
2. ከጸደቁት ሕጎች ጋር ተጣጥመው የወጡ ደንቦችና መመሪያዎች፤

ዝርዝር ተግባራት

- የፀደቁ አዋጆች በነጋሪት ጋዜጣ ወደታች በማውረድ ግንዛቤ ለህብረተሰቡ እየተፈጠረ መሆኑን አቅጣጫ መስጠትና መከታተል፤
- ከም/ቤቱ ለቋሚ ኮሚቴው ለዝርዝር እይታ የተመሩ ረቂቅ አዋጆችና ደንቦች በጥልቀት እንዲመረመሩ፤ ለምርመራ በሚቆዩበት ወቅትም የሚመለከታቸው ባለድርሻ አካላት አስተያየታቸውን እንዲሰጡ እንዲሁም ልዩ ልዩ የህብረተሰብ ክፍሎች በሕዝብ ይፋዊ ውይይት መድረክ ተገኝተው እንዲሳተፉ ማድረግ
- ከም/ቤት ለቋሚ ኮሚቴው ለሚመሩ ረቂቅ ሕጎች ምርመራ የሚያግዝ የረቂቅ ሕጎች መገምገሚያ ስታንዳርድ የሚዘጋጅና በውይይት ዳብሮ የሚተገበር ይሆናል፤
- በበጀት ዓመቱ ሕግ ሆነው ይወጣሉ ተብለው የሚገመቱ ዝርዝር ረቂቅ አዋጆችና ደንቦችን ከሚመለከተው ክፍል በወቅቱ በመቀበል ሕግ ሆነው መውጣታቸውን፤ እንዲሁም ሕጉን ተከትለው መውጣት የሚገባቸው ደንቦችና መመሪያዎች ወጥተው ስራ ለይ መዋላቸውን የመከታተል ሥራዎች ይሰራሉ፤
- በህግ አወጣጥ ዙሪያ ለቋሚ ኮሚቴው የሚመሩ ረቂቅ አዋጆችንና የትብብር ስምምነቶችን መመርመር፤ ይህም ለህግ አወጣጥ ሂደቶቹ ምቹ መድረኮችን በመፍጠር የሚከናወን ይሆናል።

- ለቋሚ ኮሚቴው በሚመሩ ረቂቅ አዋጆችና የትብብር ስምምነቶች ላይ በቋሚ ኮሚቴው አባላት ውይይት ይደረግበታል።
- አዋጅ ደንብና መመሪያን በተመለከተ፣ ቋሚ ኮሚቴው ከሚከታተላቸው አስፈፃሚ መ/ቤቶች መካከል አዋጅ፣ደንብና መመሪያ የሚያስፈልጋቸውን መ/ቤቶች በመለየት እና መረጃ በመያዝ አዋጅ፣ ደንብ እንዲሁም መመሪያዎች ያልወጣላቸው እንዲወጣላቸው ክትትል ይደረጋል።

3.5 ክትትልና ቁጥጥር

የክትትልና ቁጥጥር ግብና ዝርዝር ተግባራት

ግብ 3 ቋሚ ኮሚቴው የሚከታተላቸው አስፈጻሚ መ/ቤቶች ዕውቀትን እና መረጃን መሠረት ያደረጉ የተቀናጁና ውጤታማ የሆኑ የክትትል፣ ቁጥጥርና የድጋፍ ተግባራትን ማከናወን፤

የሚጠበቅ ውጤት፡-

1. ያደገ የህዝብ ተጠቃሚነት እና ተጠያቂነት፤

ዝርዝር ተግባራት

- የአስፈጻሚ አካላት ዕቅዶች የመንግሥትን የበጀት ዓመት አገራዊ መሪ ዕቅድና የትኩረት አቅጣጫዎችን ታሳቢ አድርገው የተዘጋጁና የተፈጸሙ መሆናቸውን በማረጋገጥ ግብረ-መልስ የሚሰጥና ለግብረ-መልስ አፈጻጸምም ክትትል የሚደረግ ይሆናል።
- ሕብረተሰቡን ተሳታፊና ተጠቃሚ ያደረጉ የአስፈጻሚ አካላት የዕቅድ አፈፃፀሞች በተቀናጀና በተደራጀ አግባብ በከተማና ከከተማ ውጭ በመስክ ምልክታ የሚረጋገጡበት አሰራር ተጠናክሮ የሚፈጸም ይሆናል፤
- ከክትትልና ቁጥጥር ስልቶች አንዱ በሆነው በመስክ ምልክታ ግኝቶች በተለይ በዋና የፕሮጀክቶች አፈጻጸም ላይ ትኩረት ያደረገ ክትትልና ቁጥጥር በማድረግ ግብረ-መልስ የመስጠት፣ በሂደቱም መታረም ያለባቸው እንዲታረሙና መጠናከር ያለባቸው እንዲጎለብቱ የማድረግ ሥራዎች በትኩረት ይሰራሉ።

- የአስፈጻሚ አካላት የዕቅድ አፈጻጸም ሪፖርቶች፣ የመስክ ምልክታ ሥራዎች፣ የቃል መልስ የሚሰጥባቸው ፕሮግራሞች ለክትትልና ቁጥጥር እንደግብዓት ተወስደው በበጀት ዓመቱ በትኩረት የሚከናወኑ ይሆናል።
- በፌዴራል ዋና ኦዲተር መ/ቤት የኦዲት ግኝት ሪፖርት መሰረት በኦዲት ተደራጊ የመንግስት መ/ቤቶችና ድርጅቶች የተወሰዱ የማስተካከያ እርምጃዎችና የተገኙ ውጤቶች ስለመኖራቸው እና ስለመሻሻሉ የሚያረጋግጡ የክትትልና የቁጥጥር ሥራዎች ተጠናክረው የሚከናወኑ ይሆናል።
- በቃል መልስ የሚሰጥበትን የጥያቄ ጊዜ በተመለከተ ከቋሚ ኮሚቴ አባላት፣ ከተለያዩ የሕብረተሰብ ክፍሎች የሚነሱ፣ ከቋሚ ኮሚቴው ስልጣንና ተግባር ጋር ተያያዥነት ያላቸው ወቅታዊና አንገብጋቢ ጥያቄዎች፣ ከመስክ ምልክታ የተገኙ መረጃዎች፣ የሃገር ደህንነትና የሕዝብ ሰላም ጉዳዮች፣ ኢኮኖሚያዊ፣ ማኅበራዊና ፖለቲካዊ ጥያቄዎች በሕገ መሰረት በሚመለከተው ከፍተኛ የመንግሥት የሥራ ሃላፊ ተገቢውን ምላሽ እንዲያገኙ የሚያስችል የቃል መልስ የሚሰጥበት ስርዓት በተጠናክረ ሁኔታ የሚፈጸም ይሆናል።
- ለቋሚ ኮሚቴው ቀጥታ ተጠሪ የሆኑ ተቋማት በአገራችን የተከሰተውን የኮሮና ቫይረስ ወረርሽኝ በሽታን ለመግታት በእቅዳቸው አካተው በጥብቅ ዲስፕሊን ተግባራዊ እያደረጉ ስለመሆናቸው እንዲሁም ሴክተር ዘለል ተግባራትን በተመለከተም በዕቅዳቸው መሰረት ስለመፈጸማቸው በክትትልና ግምገማ ስርዓት ውጤታማነቱን የማረጋገጥ ሥራ በልዩ ትኩረት የሚሰራ ይሆናል።
- አስፈጻሚ አካላት እና ለቋሚ ኮሚቴው ቀጥታ ተጠሪ የሆኑ ተቋማት ከክትትልና ቁጥጥር ሥራዎች አንጻር በም/ቤቱ የወጡ አዋጆች አስፈላጊ የሆኑ ደንቦችና መመሪያዎች ወጥቶላቸው ሥራ ላይ መዋላቸውን ማረጋገጥ እና ደንብና መመሪያ ላልወጣላቸው አዋጆች በሕገ መሰረት በሦስት ወራት ውስጥ ደንብና መመሪያ እንዲወጣላቸው የሚያደርጉ የክትትልና ቁጥጥር ተግባራት ተጠናክረው የሚፈጸሙ ይሆናል።
- የምንከታተላቸው አስፈጻሚ መ/ቤቶችን በአግባቡ ለመከታተል የመከታተያ ቅፅ/ቼክ ሊስት/ማዘጋጀት፣ የተዘጋጀውን ለአስፈጻሚዎቹ መላክ፣
- በአስፈጻሚ መ/ቤቶች ክትትልና ቁጥጥር ስራችን የዕ.ት.ዕ በአገር ደረጃ የተጀመረውን የሪፎርም ሂደት ንቅናቄው በቀጣይነት ውጤታማ እንዲሆን የመልካም አስተዳደር

ችግሮችን ለመፍታት ራሱን የቻለ ዕቅድ አቅደው እንዲተገብሩና የሕብረተሰቡን እርካታ በማምጣት ከኪራይ ሰብሳቢነት አስተሳሰብና ተግባር በፀዳ መልኩ መተግባራቸውን መከታተል፤

➤ የቋሚ ኮሚቴው አባላትን አቅም የሚያገግሉበትና ለዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅዳችን መሳካት ገንቢ ሚና ለመጫወት ቋሚ ኮሚቴው በራሱ ደረጃ በም/ቤቱ እና በሌሎች አካላት በሚዘጋጁ በተመረጡና ለስራችን ጠቀሜታ ያላቸው የተለያዩ ሥልጠናዎች ላይ በንቃት መሳተፍና ከሥልጠናው የተገኘውን ዕውቀትና ተሞክሮ ለሌሎች በማካፈል የጋራ አቅምን ማጠናከር፤

➤ በቋሚ ኮሚቴውና በአስፈጻሚ መሥሪያ ቤቶች ዕቅድ ላይ በተመረጡት አስፈጻሚ መሥሪያ ቤቶች ጋር በአካል በመወያየት የጋራ ማድረግና በክትትል ቁጥጥር አግባብ ላይ ከስምምነት መድረስ፤

➤ በሚደረገው የክትትል ቁጥጥር ድጋፍ ስራችን ውስጥ በግልፅ በሚታዩና በመረጃ ላይ በተመሠረተ ለዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅዳችን መሳካት እንቅፋት በሚሆኑ ብልሹ አሰራሮች የሥነምግባር ጉድለቶችና የሃብት ብክነቶች እንዲስተካከሉ ማድረግና አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ክዋኔ ኦዲት ማስደረግ፤ በክዋኔ ኦዲቱ ግኝት መሠረት አስተያየት የተሰጠባቸው አስፈጻሚ መ/ቤቶች ማስተካከያ እንዲያደርጉ ማሳሰብ እና አፈፃፀማቸውን መከታተል፡፡

➤ በበጀት ዘመኑ ሪፖርት የሚያቀርቡትን መለየት፤ የስራ ሪፖርቱን በቀጥታ ቋሚ ኮሚቴው በሚያወጣው ጊዜ ሰሌዳ በቂ ዝግጅት በማድረግ እንዲያቀርቡ መከታተል፤

➤ የተጠሪ ተቋማት ስትራቴጂክ እቅዳቸውንና የዓመቱን ዕቅድ በማነፃፀር ለዚህም ግብረ መልስ በመላክና በግብረ መልሱ መሠረት ዕቅዱ መስተካከሉን ይከታተላል፡፡

➤ አስፈጻሚ መ/ቤቶችን ለመከታተል ቋሚ ኮሚቴው የክትትልና ቁጥጥር ቼክ ሊስት አዘጋጅቶ በቼክሊስቱ መሰረት ስራዎች ይከናወናሉ፡፡

➤ የመስክ ምልክታ በማካሄድና ምልክታውን በዝርዝር በተዘጋጀ ቼክ ሊስት በአካል ሥራው ቦታ ድረስ ሄዶ በመከታተልና ሪፖርታቸውን መገምገም፡፡

➤ አስፈጻሚው በአካል በም/ቤቱ ወይም ለቋሚ ኮሚቴው ዓመታዊ ዕቅድ አፈፃፀማቸውን የሚያቀርቡ ይሆናል፡፡

➤ በህዝብ ቅሬታዎችና ጥያቄዎች በሚቀርቡበት ጊዜ ችግሩን ለመፍታት ቋሚ ኮሚቴው አስፈጻሚውን በመጥራት መልስ እንዲሰጡ ማድረግ፡፡

- የቋሚ ኮሚቴ አባላት ከም/ቤቱ ውጪ የሚያገኙትን አጫጭር ስልጠና በተመለከተ ለቋሚ ኮሚቴ አባላት አጭር ገለፃ እንዲያደርጉ በማድረግ ለቀሪ አባላት ያገኛቸውን ልምዶች እንዲያካፍሉ ይደረጋል።

3.6 የባለብዙ ዘርፍ ጉዳዮች ግብ እና ዝርዝር ተግባራት

ግብ: ቋሚ ኮሚቴው በሚከታተላቸው አስፈጻሚ አካላት ዕቅዶችና አፈጻጸም ሪፖርቶች የባለዘርፈ-ብዙ ጉዳዮች የተካተቱና የተፈጸሙ መሆናቸውን ማረጋገጥ፤

የሚጠበቅ ውጤት፤ ቋሚ ኮሚቴው የሚከታተላቸው ተቋማት ዕቅዶችና አፈጻጸም ሪፖርቶች ውስጥ ተካተው ተጠቃሚነትን ያረጋገጡ የባለዘርፈ-ብዙ ጉዳዮች፤

ዝርዝር ተግባራት

- አስፈጻሚ መ/ቤቶችና ተጠሪ ተቋማት የሴክተር ዘለል (Cross cutting issues) ተግባራትን በዕቅዶቻቸው በማካታት ከመደበኛ ተግባሮቻቸው እኩል ስለመተግበራቸው ክትትልና ቁጥጥርና በማድረግ ሕ/ሰቡ ተጠቃሚ የሚሆኑበት ሁኔታ እንዲጎለብት በትኩረት የሚሰራ ይሆናል።
- ቋሚ ኮሚቴው በአስፈጻሚ አካላትና ተጠሪ ተቋማት ከዘርፈ ብዙ ተግባራት አፈፃፀም አኳያ ሊሰሩ የሚገባቸውን ስትራቴጅክ ጉዳዮች በጥናት የመለየት፣ አደረጃጀቶቹን የመፍጠርና የማጠናከር፣ በተሻለ የአመራር ትኩረት እንድፈፀም የማድረግ እና በእውቀት ላይ የተመሰረተ ድጋፍና ክትትል ማድረግ የሚያስችል አቅጣጫ በመከተል እንዲከናወኑ ያደርጋል።
- ለቋሚ ኮሚቴው ተጠሪ የሆኑ አስፈጻሚ ተቋማት የህፃናትን መብት ለማክበር እና የሴት ሠራተኞችን ተሳታፊነትና ተጠቃሚነት ለማረጋገጥ እንዲያስችል ኮቪድ-19ን ታሳቢ ያደረገ የህፃናት ማቆያ ቦታዎች መዘጋጀታቸውን የመከታተልና የማረጋገጥ ሥራዎች ይሰራሉ፤
- ቋሚ ኮሚቴው በሚከታተላቸው አስፈጻሚ መሥሪያ ቤቶች የኮሮና ወረርሽኝ ለመከላከልና ለመቆጣጠር የታቀዱና የተሰሩ ሥራዎችን አፈጻጸም የመከታተልና የመቆጣጠር ሥራዎች በትኩረት ይሰራሉ፤

3.7 የአቤቱታና ቅሬታ ጉዳዮች ግብና ዝርዝር ተግባራት

ግብ:- ቅሬታ፣ ጥቆማና አቤቱታ መርምሮ ምላሽ መስጠት

የሚጠበቅ ውጤት:- የሀብረተሰቡን ችግር መፍታት

ዝርዝር ተግባራት

- ከክልልና ቋሚ ኮሚቴው ከሚከታተላቸው መ/ቤቶች የሚመጡ ጥቆማና አቤቱታዎችን ተቀብሎ ምላሽ መስጠት
- በስልክ፣ በፋክስ፣ በደብዳቤና በአካል የሚመጡ ቅሬታዎችና አቤቱታዎችን ተቀብሎ በቋሚ ኮሚቴው አባላት በቂ ውይይት ተደርጎ እንዲፈቱ ማድረግ
- ም/ቤቱ ለቋሚ ኮሚቴው የሚመራውን የህዝብ ቅሬታና አቤቱታ ተቀብሎ በጥልቀት መከታተል
- ቋሚ ኮሚቴው የም/ቤቱ አባላት ከመረጣቸው ህዝብ ዘንድ በመሄድ የምንከታተላቸውን የፌዴራል አስፈጻሚ መ/ቤቶችን በሚመለከት የሚያመጡዋቸውን ጥያቄዎች በማሰባሰብ እንደ ሁኔታው ከአስፈጻሚ መ/ቤቶች ጋር ውይይት በማድረግ ተፈጻሚነቱን መከታተልና መልስ እንዲያገኙ ማድረግ፤

ክፍል አራት

4 የመስክ ምልከታ

4.1 መደበኛ የመስክ ምልከታ

የመደበኛ መስክ ምልከታ በፌዴራል መንግስት በጀት የሚከናወኑ እና በኮሚቴው ድጋፍ እና ክትትል የሚደረግባቸው ፕሮጀክቶችና ስራዎች በተቀመጠላቸው በጀት፣ጥራትና ጊዜ እየተከናወኑ መሆኑን በመገምገም የሀብረተሰቡ ተጠቃሚነትና ባለቤትነት፣ የፕሮጀክቱ ደህንነትና ቀጣይነት፣ እንዲሁም በአካባቢ ላይ ጉዳት እንዳይደርስ እየተሰራ ያለውን ስራ በመገምገም አስፈላጊውን የክትትል፣ የቁጥጥርና የድጋፍ ስራ ለመስራት ኮሚቴው የሚጠበቅበትን ኃላፊነት እንዲወጣ ማስቻል ነው። በ2014 በጀት ዓመት የመደበኛ መስክ ምልከታ የሚካሄድባቸው የሀገሪቱ ክፍሎች በተለይም የፕሮጀክቶች አፈጻጸም በሪፖርት ከተገለፀው ጋር መጣጣሙን ለማረጋገጥ፣ ፕሮጀክቶች በተቀመጠላቸው በጀት ጊዜ ጥራት መከናወናቸውን ለመገምገም፣ ፕሮጀክቶች የአካባቢ ተፅዕኖ ግምገማ ጥናት (EIA) መሠረት እየተሰራ መሆኑን ማረጋገጥ፣ ፕሮጀክቶቹ ለሀብረተሰቡ የሚያስገኘው ጠቀሜታና የአካባቢው ህዝብ ባለቤት እንዲሆን የተሰራው ስራ ለመገምገምና ድጋፍ ለማድረግ

አስፈጻሚ መ/ቤቶች እና የአካባቢው መስተዳደር ለፕሮጀክቶች የሚያደርጉት ክትትል ቁጥጥርና ድጋፍ በመገምገም እና በማረጋገጥ ድጋፍ መስጠት ይሆናል። በ2014 የመስክ ምልክታ የሚካሄድባቸው ክልሎች እንደሚከተለው ቀርቦዋል።

4.2 የመስክ ምልክታ የሚካሄድባቸው ክልሎች

- በኦሮሚያ እና ደቡብ ክልሎች
- በአማራ እና ትግራይ ክልሎች /ያለው የፀጥታ ሁኔታ ታሳቢ ተደርጎ/
- በሶማሌ እና አፋር ክልሎች
- በድሬዳዋ እና ሀረሪ ክልሎች
- በቤኒሻንጉል ብሄራዊ ክልል

4.3 በ2014 በጀት ዓመት በምንከታተላቸው ሁለት ሚ/ር መ/ቤቶች እና ተጠሪ ተቋማት የመስክ ምልክታ ይደረጋል

- በውሀ እና ኢነርጂ ሚኒስቴር እና ተጠሪ ተቋማት፡-
 - በውሃ ቴክኖሎጂ ኢንስቲትዩት
 - በብሄራዊ ሚቲዎሮሎጂ ኢንስቲትዩት
 - በታላቁ ህዳሴ ግድብ ፕሮጀክት ማስተባበሪያ ጽ/ቤት
- በመስኖና ቆላማ አካባቢ ሚኒስቴር
- በአካባቢ ጥበቃ ባለስልጣን ከኃላፊዎች ጋር እና ከሠራተኞች ጋር መወያየት

4.4 የክዋኔ ኦዲትን በተመለከተ

➤ በዋና ኦዲተር በ2013 ዓ.ም በም/ቤቱ የቀረቡ ግኝቶችን ቋሚ ኮሚቴዎችን የሚከታተላቸውን ሴክተሮች ላይ የተቀመጡ ጉድለቶችና በ2014 በዋና ኦዲተር በተመሳሳይ ለምንከታተላቸው ሴክተሮች የሚመለከት ግኝት ላይ የዋና ኦዲተር ሀሳብን ተከትሎ ተግባራዊ እንዲያደርጉ ጥበቅ ክትትልና ድጋፍ በማድረግ ችግራቸውን እንዲቀርፉ ማስቻል፤

4.5 የቅንጅት ስራዎች

ከፕላን፣በጀትና ፋይናንስ ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ ጋር የሚሰሩ ስራዎች

- ከአካባቢ ብክለት፣ የካሳ ክፍያ፣ የግድቡ የመስኖ ግንባታ፣

- የሚካሄድበት ቦታ፡- አርጆ ዴዴሳ፣ ፊንጫ ስኳር ፋብሪካ/ኩየሳ/

ከግብርና ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ ጋር የሚሰሩ ስራዎች

- አፋር ክልል የአዋጅ ተፋሰስ ባለሥልጣን ጋር የመስኖና ተፋሰስ ስራዎችን በተመለከተ በጋራ ለማየት

4.6 የአፈጻጸም አቅጣጫዎች፣ የክትትልና ድጋፍ ስርዓት

የአፈጻጸም አቅጣጫዎች

- የኮቪድ-19 ወረርሽኝ ስጋትን በመከላከል እንዲሁም የሀገሪቷን ፀጥታ የሚያደፈርሱ አካላትን ለህግ በማቅረብ ሁሉንም ስራዎች በአባላት ሙሉና ንቁ ተሳትፎ የመፈፀም አቅጣጫን መከተል፤
- ሁሉንም ዕቅዶች በተቀመጠላቸው የጊዜ ሰሌዳ መሰረት ሳይንጠባጠቡ እንዲፈፀሙ በቼክ-ሊስት መሰረት መመራት፤
- የጋራ ስኬትን መነሻና መድረሻ በማድረግ የብልፅግና ጉዟችን በሁሉም ተግባራት ቅንጅታዊ አሰራርን እና የመናበብ አካሄድን የተከተለ አቅጣጫ መኖሩን ማረጋገጥ፤

የክትትልና ድጋፍ ስርዓት

- የቋሚ ኮሚቴውን ተግባራት አፈጻጸም ለመከታተል የሚያግዝ ቼክ-ሊስት መሰረት በማድረግ ወቅታዊ የሥራ ላይ ግምገማዎችን በማድረግ የሚንጠባጠቡ ተግባራት እንዳይኖሩ ክትትል ማድረግ፤
- ቋሚ ኮሚቴዎች በየወሩ የተግባራት አፈፃፀም ግምገማ ማድረግና የየወሩን አፈፃፀም ሪፖርት ለሚመለከታቸው አካላት እንዲልኩ በማድረግ ክትትልና ድጋፍ ማድረግ፤

4.7 የሚያጋጥሙ ስጋቶችና መፍትሄዎች

ስጋቶች

- አንዳንድ አስፈፃሚ መ/ቤቶች ዕቅድ እና ዕቅድ አፈፃፀም ሪፖርታቸውን ወቅቱን ጠብቆ አለመላክ፤
- የቋሚ ኮሚቴው ዋነኛ ተግባር የሆነው የክትትልና ቁጥጥር እንዲሁም የድጋፍ ስራዎች በታቀደ መልኩ ወይም በተያዘላቸው የጊዜ ሰሌዳ መሰረት አለመከወን፤

- በቂ የሚዲያ ሽፋን በመስክ ምልክታና ከአስፈጻሚ መ/ቤቶች ጋር ለሚደረገው ውይይት ያለማግኘት፤
- ለሚያጋጥሙ ችግሮች በጠንካራ ትግል የመፍታት ውስንነት መኖር ወይም በተገቢው አለመታገል
- በንፁህ መጠጥ ውሃ ዘርፍ፣ በመስኖ ልማት እንዲሁም አካባቢ ጥበቃን መሰረት ያደረጉ ፕሮጀክቶች በተያዘላቸው የጊዜ ገደብ አለመጠናቀቅ
- በሀገሪቱ የተከሰተው የፀጥታ መደፍረስ፣ የኑሮ መወደድ፣ የዋጋ ግሽበትና የኮሮና ቫይረስ ወረርሽኝ የታቀዱ ስራዎችን ለመፈፀም አዳጋች መሆኑ

መፍትሄዎች

- አስፈጻሚ መ/ቤቶች የዕቅድና ሪፖርታቸውን እንዲልኩ አስቀድሞ ማሳወቅና ተግባራዊነቱን መከታተል፤
- አባላት በተመደቡበት የቋሚ ኮሚቴው ሥራ ላይ አውቀው እንዲገኙ ማድረግ፤ የተመደቡበትን ኃላፊነት እንዲወጡ የእርስ በራስ የመደጋገፍ ስራ አጠናክሮ መቀጠል፤
- ቋሚ ኮሚቴው ለሚያከናውነው የመስክ ምልክታ ስራ እና ከአስፈጻሚ መ/ቤቶች ጋር የሚደረግ ውይይት ስፋቱንና ከመንግስት የትኩረት አቅጣጫ አንፃር ለህዝብ ግልጽ የሚደረጉ በመሆናቸው የሚዲያ ሽፋን እንዲያገኙ ከም/ቤት ጽ/ቤት ጋር በመነጋገር የሚፈጠሩ ችግሮችን በጋራ ውይይት በመፍታት ለህዝብ ይፋ መደረግ የሚገባቸውን በመለየት በማስፈፀም ይሆናል፤
- ሥራዎቻችንን በነቃ የትግል መንፈስ መምራት፤
- የተጀመሩ የልማት ፕሮጀክቶች ላይ ትኩረት በማድረግ አፈፃፀማቸውን በመስክ ምልክታ በአካል ወርዶ መከታተልና ተጠያቂነት እንዲኖር ማድረግ
- በሀገራችን ለተከሰተው የፀጥታ መደፍረስ ችግር በቀጥታ ተሳታፊ የሆኑ አካላትን ለህግ እንዲቀርቡ መስራትና በኢትዮጵያ የሰላምና የፀጥታ ማስከበር ስራ የሚሰሩ አካላትን በቅንጅት ህረተሰቡን በማሳተፍ የመደገፍ ስራ ተጠናክሮ እንዲቀጥል ማስቻል፡፡ የኮሮና ቫይረስን ለመከላከል የኮቪድ መመሪያን በመተግበር የጤና ተቋማት የሚያወጡትን የመከላከያ መንገድ ተግባራዊ ማድረግ፡፡

5. ማጠቃለያ

የሀገሪቷን የፀጥታ ሁኔታ ትኩረት ባደረገ መልኩ የህብረተሰቡን ችግር ሊፈቱ የሚችሉ በተለይ በንፁህ መጠጥ ውሃ፣ በመስኖ ልማትና በአካባቢ ጥበቃ ላይ የሚሰሩ ፕሮጀክቶች ለተጠቃሚ /ለማህበረሰቡ/ ለማስተላለፍ የሚያስችሉ ተግባራት ይከናወናሉ፡፡

ቋሚ ኮሚቴው ከውሃና ኢነርጂ ሚኒስቴርና ተጠሪ ተቋማት እንዲሁም የመስኖ ቆላማ አካባቢ ሚኒስቴርና ተጠሪ ተቋማትን በአጠቃላይ የ6 ተቋማትን የ2014 በጀት ዓመት እቅድና እቅድ አፈፃፀም እየተቀበለ እንዲሁም በመስክ ምልክታ የክትትል ቁጥጥርና ድጋፍ በማድረግ ጥንካሬዎች፣ ድክመቶች፣ ታቅደው ያልተከናወኑና ትኩረት የሚሹ ነጥቦችን የመለየት ስራ በመስራት ለሚመለከተው አካል ሪፖርት የሚያደርግ ይሆናል፡፡

**የውሃ፣መስኖ፣ቆላማ አካባቢ እና የአካባቢ ልማት ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ
በ2014 በጀት ዓመት ጠቅላላ በጀት**

ተ.ቁ.	የበጀት ርዕስ	የበጀት ፍላጎት
1	የመስክ ምልክታ	
1.1	መደበኛ መስክ	941,881.98
1.2	የከተማ መስክ	55,000
1.3	ድንገተኛ መስክ	55,000
1.4	የቅንጅት መስክ	345,000
2	የምክክር መድረክ	76,000
3	የመስተንግዶ ወጪ	275,000
4	የአላቂ ዕቃ ግዥ	641,695
5	ቋሚ ዕቃ ግዥ	526,500
	ጠቅላላ ድምር	2,916,076.98

የድርጊት መርሀግብር

ተ. ቁ	ተግባራት	የሚፈፀሙበት ጊዜ
1	የቋሚ ኮሚቴን ዕቅድ ማዘጋጀት፣ ማጽደቅና ለሚመለከተው መላክ	እስከ 10/3/2014 ዓ.ም.
2	የቋሚ ኮሚቴውን የጊዜ ሰሌዳ የያዘ ቼክሊስት በማዘጋጀት በጋራ መግባባት ማጽደቅና ለሚመለከተው መላክ፣	እስከ 13/3/2014 ዓ.ም.
3	የአስፈጻሚ ተቋማት የ2ኛ፣ የ3ኛ እና 4ኛ ሩብ አፈጻጸም ግምገማ በአባላት፣ በንፁህ ኮሚቴና በቋሚ ኮሚቴ በማድረግ፣ ግብረ-መልስ መስጠት	ታህሳስ፣ መጋቢትና ሰኔ/2014ዓ.ም.
4	የቋሚ ኮሚቴውን የወር፣ የሩብ አመትና አመታዊ የሥራ ሪፖርት ማዘጋጀት፣ መገምገምና መላክ <ul style="list-style-type: none"> - የየወሩን ከ28-30 ባሉት ቀናት - የየሩብ አመት ወሩ ባለቀ ከ1-5 ባሉት ቀናት ውስጥ - ዓመታዊ የሥራ አፈጻጸም ሪፖርትን ማዘጋጀት መገምገምና ለሚመለከታቸው መላክ 	ከታህሳስ - ሰኔ/2014 ዓ.ም (ከዝግጅት እስከ ማጠቃለያ ምዕራፍ)
5	የሁለቱም ሚኒስቴር መ/ቤት ሥራን መሠረት ያደረገ የአካል ግምገማ መድረክ <ul style="list-style-type: none"> - የግማሽ ዓመት ግምገማ፡- የውሃ እና ኢነርጂ ሚኒስቴር - የዓመቱ ማጠቃለያ ግምገማ፡- መስኖና ቆላማ አካባቢ ሚኒስቴር 	ጥር/2014 ዓ.ም. ሰኔ/2014 ዓ.ም.
6	የተቀናጀ የውሃ ሀብት አስተዳደርን ፤ አጠቃቀምን እና የተፋሰሶች ልማትን ከባለድርሻ አካላት ጋር የምክክር መድረክ ማዘጋጀት	ታህሳስ 14/2014ዓ.ም
	የአካባቢ ጥበቃ እና የአካባቢ ህግ ተከባሪነት ማሳልበት ዙሪያ ከባለድርሻ አካላት ጋር የምክክር መድረክ ማዘጋጀት	ታህሳስ 28/2014ዓ.ም
7	የመስክ ምልከታ ማካሄድ የመጀመሪያ ዙር መደበኛ መስክ ምልከታና ግብረ-መልስ መስጠት	ከህዳር 16-ህዳር 30/2013 ዓ.ም.
	የሁለተኛ ዙር መደበኛ መስክ ምልከታና ግብረ-መልስ መስጠት	
	የሶስተኛ ዙር መደበኛ መስክ ምልከታና ግብረ-መልስ መስጠት	
	አራተኛ ዙር መደበኛ መስክ ምልከታና ግብረ-መልስ መስጠት	
	አምስተኛ ዙር መደበኛ መስክ ምልከታና ግብረ-መልስ መስጠት	
	የመጀመሪያ ዙር የቅንጅት መስክ ምልከታና ግብረ-መልስ መስጠት	
	የሁለተኛ ዙር የቅንጅት መስክ ምልከታና ግብረ-መልስ መስጠት	
	የከተማ የመስክ ምልከታ (የመጀመሪያ ዙር የሁለተኛ እና ዙር የሶስተኛ ዙር)	
	ድንገተኛ የመስክ ምልከታ (የመጀመሪያ ዙር የሁለተኛ እና ዙር የሶስተኛ ዙር)	